

Aan de voorzitter Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO)
De heer Pieter Hasekamp
Hoorzitting belangenorganisaties ZZP
Ministerie van Financiën
27 augustus 2014

Position paper namens de VZZP

De VZZP is de meest authentieke belangenbehartiger van zzp-ers in Nederland. Sinds 1995 al nemen ondernemers die zelf zelfstandig professional zijn, het bestuurlijk op voor zzp-ers in Den Haag. In de dagelijkse contacten met onze leden geeft een professioneel team antwoord op brandende vragen en stemt diensten af op wensen van zzp-ers. Bij de VZZP is elke zzp-er welkom; we maken geen onderscheid. U krijgt steeds binnen 24 uur een ondernemend advies, een passende service en uw belangen krijgen aandacht. Omdat 1 van de 10 werkenden in Nederland bewust een zelfstandig professional is!

Centrale vraag

“Wat is de oorzaak van de opkomst van zzp’ers in Nederland en wat zijn de gevolgen voor de economische groei, de arbeidsmarkt, de sociale zekerheid en de overheidsfinanciën en hoe kunnen aanpassingen in fiscaal, sociaal en arbeidsrechtelijk beleid mogelijke negatieve effecten wegnemen of mogelijke positieve effecten versterken?”

De werkgroep vraagt ons concreet de volgende vier vragen te beantwoorden. Wij doen dat dan ook in de verwachting dat open doch behouden met elkaar te wisselen:

1. Hoe typeert u zzp’ers of definieert u ‘de zzp’er’?

- De term zzp-ers is van lieverlee ingeburgerd en een begrip geworden. Een begrip dat diverse percepties vanuit diverse maatschappelijke geledingen verschillende ladingen krijgt (Voorbeelden: zelfstandige zonder poen, porem, pensioen en meer variaties). De economische bijdrage die zzp-ers leveren staat onomstotelijk vast in het verwerven van inkomen, in mentale vorming van attitude (en daarmee in de maatschappij als empowerment vaak binnen bedrijven – intrapreneurship), in innovatiekracht, in flexibiliteit, verantwoordelijkheid en volharding én last but not least, in een verbeterde prestatie. Het zzp-schap (of enige andere term neem self employed entrepreneur) past in de tijdgeest van de jonge arbeidsmoraal (om niet meer lang voor 1 werkgever te werken, maar meer invulling te geven aan een persoonlijke voldoening van leven), en veel meer positieve aspecten. Op Europees (en werelds niveau zien/erkennen we ook de waarde en bijdrage door zzp-ers in economiën). In de verticale en diagonale verbindingen
- Vluchten in ondernemerschap een halt toeroepen. Bedrijven (en met name grote organisaties: denk aan de bancaire sector) moeten vele hoogopgeleide mensen in de komende jaren kwijt (sprake is van 30.000). Deze mensen vinden partieel hun vervolg van carrière op de arbeidsmarkt; deels zal een deel (noodgedwongen) als zzp-ers aan de slag gaan. Juist deze expertise is grootschalig aanwezig in onze economie. Een braindrain staat daarmee voor de deur, maar ook een verdringing. Tenzij wij (overheid, sociale partners en bedrijfsleven) daar al voortschrijdend op inhaken. Export van deze specifieke hoogwaardige kennis zou een optie kunnen zijn en binding met onze economie garanderen.

- Zzp-er is een begrip dat niet meer past in deze en de komende tijd. Het kent (nog steeds helaas) geen eenduidige definitie en ook de inbreng van deskundigen en anderen die zich daaraan gewaagd hebben heeft geen significante en dekkende inhoud gekregen. Wij verwachten dat de groei van het aantal zzp-ers geen substantiële groei van economie zal brengen. Het stimuleert de competitie en een steeds kleinere (locale) markt is te verdelen.

2. Wat is volgens u de oorzaak van de opkomst van zzp'ers in Nederland?

- Stimulering van overheidsbeleid (kabinetten Kok en Balkenende)
- Ontwikkelingen in een bepaalde sector (neem bijvoorbeeld de bouw, zorg, ict, banken)
- Onvrede met de huidige werkomgeving
- Druk op werkloosheid
- De gouden perceptie van geld verdienen
- De individualisering van de maatschappelijke normen en waarden
- De participatie-maatschappij
- De lage drempel in bekwaamheden en certificering

3. Wat is volgens u het effect van de opkomst van zzp'ers op de economische groei, de werking van de arbeidsmarkt, de houdbaarheid van het sociale zekerheidsstelsel en de overheidsfinanciën?

- Tot op zekere hoogte heeft de economie baat bij de groei van het aantal zzp-ers. Toch is er een plafond in de verhouding groot, midden en kleinbedrijf en werknemerschap/zelfstandig ondernemerschap (kwantitatief) bereikt. De verdringing maakt dat veel zzp-ers echt in de knel komen in het verwerven van zelfstandig inkomen. Laat staan dat men bereid en in staat is om reserveringen te doen voor arbeidsongeschiktheid en pensioen. En daarmee gaat onze economie ook een zware tijd en vervelende tijd tegemoet waarin zzp-ers geholpen moeten worden en het simpelweg 'daar hebben zij zelf destijds voor gekozen' niet hard gespeeld kan worden door de overheid.
- De economie trekt aan en dus ook werkgelegenheid. De flexibele inzet van zzp-ers maakt dat vooral kleine en middelgrote bedrijven voor de korte termijn zzp-ers kort willen aantrekken. Een vaste medewerker kost al snel 1,5 keer zijn salaris. Nu vast personeel aannemen is financieel gunstig, want de verwachting is dat de salarissen op korte termijn weer stijgen. Bepaalde functies in sectoren beginnen nu al krap te worden in de markt. Dat maakt dat de zzp-er straks het nakijken heeft. Zeker bij langetermijnopdrachten.
- De zzp-ers van nu worden getergd door te veel regelgeving die hen niet toe komt (waaronder zeker de VAR). Ons advies: Beter is het aan de start van het ondernemen de zzp-er beter en bewust voor te bereiden op een degelijke periode van zelfstandig ondernemen. En dat vraagt verplichtstellingen opdat voor iedereen een gelijke en eerlijke start mogelijk wordt. Er is dan geen vraag achteraf meer of er sprake is van (schijn)zelfstandigheid. De VZZP denkt dan aan bij de start het passeren van een bewuste kwalificatie van ondernemerschap, een (gemaximeerde en met een opt-out-regeling van) verplichtstelling van deelname in sociale verzekeringen als pensioen, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, zwangerschap, bijstand en zo meer.

4. Hoe dient met beleid te worden ingespeeld op de opkomst van zzp'ers?

- Verscherping van de startkwaliteiten van zelfstandige ondernemers

- Clusteren van zzp-ers (horizontaal, verticaal en diagonaal) tot grotere units die (export-) potenties kunnen ontwikkelen. Denk aan het coöperatiemodel waardoor bepaalde vakgebieden met elkaar innovatief samenwerken. Overheid zou dat kunnen stimuleren door bijvoorbeeld dergelijke clusters werkopdrachten aan te bieden/gunnen en voorlichting over mogelijkheden starten.
- Meer overheidsopdrachten (lokaal, regionaal, nationaal) vergunnen aan zzp-ers en (eventueel kortijdelijk specifiek samengestelde) groepen zzp-ers
- Meer verplichtstellingen bij de start van de eigen onderneming (kwalitatief, kwantitatief) en daarmee de 'noemer' voor elke ondernemer gelijk zetten met (sociale) zekerheden als borging van continuïteit.

De VZZP wil met de hier verwoorde standpunten niet het bestaande veranderen, maar het nieuwe creëren (desgewenst met het bestaande). Ook beseffen we dat niet alle standpunten meteen begrepen en gewaardeerd worden door onze achterban (laat staan collega's) van nu, maar zijn zij bedoeld om een duurzame situatie voor zzp-ers te maken voor straks, de langere termijn. En dan vraagt dat om er nu over te praten én samen aan te werken ...

VZZP, 's Hertogenbosch, 18 augustus 2014